

ter njemu prepustiti, da določa usodo „Kro-
jaske zadruga“. — Saj je verjetno, da bi občni
zbor, videč lepo zalogo, sklenil vplacilo no-
vih deležev in dal toliko jamstva,
da bi se zadruga rešila! Zategadelj javno pro-
testujemo proti vsem označenim mahinacijam
med „C. p.“ in „K. z.“ ter delamo
osebno odgovorne za vso škodo na-
čelnike in nadzornike „K. z.“, pa tudi one
„C. p.“ Brez privoljenja občnega
zborabise nesmele nikdar zgoditi
tako usodepolne premembe, ki so očitno po-
dobne — slepariji!

Ali čujmo dalje:

§ 10f. pravil pravi:

„Kakor hitro bi premoženje zadruga
ne pokrivalo več njenih dolgov, je na-
čelnistvo samo odgovorno za to, da pri
sodišču takoj predlaga, da se otvori
konkurz o zadružnem premoženju“.

§ 84. zadr. zakona 9. aprila 1873. pa
določa:

„Ako bilanca pokaže, da je polovica
na opravnih deležih vplacnega zneska izgub-
ljena, naj načelnstvo brez odloga sklicie občni
zbor ter mu naznani, kako društvo stoji.“

Kakor imetje več ne pokriva
dolgov, mora načelnstvo pod svojo
odgovornostjo pri sodišču predložiti,
da se nad društveno imovino odpre konkurz“.

Tako govori zakon, ki vendar se velja
v Avstriji, a načelnstvo ni sklicalo občnega
zborabise nesmele nikdar zgoditi tako usode-
polne premembe, ki so očitno podobne —
sleparije.

Za danes dovolj! Radovedni smo, ali
storijo na to javno ovadbo svojo dolžnost
tiste c. kr. oblasti, ki so dolžne varovati
državljanse pred — sleparijami!

Več bomo govorili!

Socijalni demokratje v Komnu.

Socijalni demokratje iz Trsta so prire-
dili v nedeljo 5. t. m. v Komnu na Krasu
shod, ki pa ni mogel biti nič posebnega, ker
nismo dobili o njem nikakega sporočila, kar
bi se bilo drugače gotovo zgodilo. Čitamo pa
o tem shodu v „Rudečem praporu“, ki se-
veda daje razumeti, kako lep shod so prire-
dili socijalni demokratje v Komnu. Poroče-
valec v „R. pr.“ pravi, da je sodrug Kopač
v jasnih besedah narisal položaj kmetov in
delavcev, njih vedno naraščajočo bedo in
revščino, da je razmotril zmedenost
naših političnih strank, ki prihajajo
le ob volitvah med ljudstvo, in je
izjavil, da ako si hoče kmet pomagati, si
mora izvoliti svoje poslance. Pozval je tudi
kmete, naj se združijo in sodelujejo v veli-
kem boju za osvoboditev. Za njim je govoril
sodrug Linhart o zgodovinskem razvoju

kmetijskega stanu, o položaju kmeta, o vla-
dini politiki in o novih davkih.

Povdarjamo, da priznavamo, da ima
socijalna demokracija marsikaj zdravega v
svojih načelih, povdarjamo, da smo bili in
smo vedno uneti za delavsko gibanje in or-
ganizacijo, kakor tudi se posebej za organi-
zacijo kmetov, ali povdarjamo pa tudi, da
smo proti načinu nastopanja socijalnih de-
mokratov na shodih, kjer govorijo kmetu in
delavcu. Na takih shodih se slika vse črno,
vse, kar ne stoji pod rudečim praporom, se
slika delavstvu in kmetijstvu sovražno, za-
bavlja se tje in sem — in koncem konca se
pokaže, da edino le socijalna demokracija
more rešiti kmeta in delavca. Vse drugo ni
za nič, in tudi možje, ki so storili za narod
že marsikaj, ki so se bojevali za njega pra-
vice in trpeli preganjanja, so za nič, le za
to, ker ne prisegajo brezpogojno na rudečo
zastavo.

Na to stran so socijalni demokratje ve-
liki, veliki so v tem, da vzbujajo v kmetij-
stvu in delavstvu še večjo nezadovolj-
nost in odpor do dela ter mržnjo do dru-
gih slojev, ne pomagajo pa nič. Neza-
dovoljnost vzbujati, to je kaj lahka reč,
pomagati je pa druga. Nikak kmet
ni zadovoljen z davki in vsak delavec bi
imel rad večjo plačo; to stoji. Zato pa soc.
demokratični govorniki tako radi govorijo o
teh rečeh, dobro vedoč, da morajo želi odo-
bravanje, zlasti se, ker gromovito povdar-
jajo, da se mora vse to preobrniti, da mora
nastati vse drugače, da mora napočiti nova
doba. Hm, to se čuje jako lepo, teorijo raz-
lagati, je hvaležno delo, ali v praksi delati,
to je pa zopet kaj drugega. In če pogledamo
v Nabrežino, v Miren, v Idrijo itd., vidimo
jako žalostne spomine praktičnega
delovanja socijalne demokracije. Da, Idrija,
delavska Idrija, glasno govori, da ni od so-
cijalnih demokratov, kakoršni so naši „slo-
venski“ demokratje, prav nič dobrega prič-
kovati. Kdor govori na shodih, da hoče de-
lavcu in kmetu dobro, kdor grmi na shodih
in po listih proti „farjem“, sam pa gre
volit potem in pomaga tudi do zmage
zastopniku najčrnejše reakcije,
„farju“, nasproti možu napredne stranke, ki
je res že kaj storil za delavstvo, tisti ali ne
ve, kaj govori in dela, ali pa z gotovimi na-
meni slepari delavca in kmeta. Pojdite se
solit, vi zveličarji kmeta in delavca, ki pak-
tirate, kadar kaže komu izmed Vas, z naj-
večjimi sovražniki vsega napredka, s
tistimi, ki tolažijo kmeta in delavca, da bo
že bolje tam onstran groba... Taki so naši
socijalni demokratje v praksi, taki so tisti
gromovniki za svobodo in napredek!

Naša dežela je res potrebna preobrata
v socijalnem, v narodnogospodarskem, v kul-
turnem, sploh v vsakem oziru. Tak preobrat
pa se more izvršiti le po možeh, ki poznajo
temeljito položaj in posebne težnje našega
seljaka in delavca. Pri nas je treba streti moč
Lahov, ki nas tišči in davi, treba je streti

tisti sistem, ki protetira med nami le Laha,
Slovenca pa prepušča njega lastni usodi,
vsled česar gre pri nas nizdol zlasti v go-
spodarskem oziru, le moči je treba streti pred
vsem, potem je mogoče pozitivno delo za
našega kmeta in delavca ter sploh za vse.
Narodno-napredna stranka je hotela začeti s
takim velikim delom za goriskega Slovenca,
ako bi bili izvoljeni njeni kandidati v de-
želni zbor, tako pa le z malim zastopstvom,
tega ne more, ker so jej vezane roke, nade-
jamo se pa, da naše ljudstvo prestane dobro
preskušnjo, pred katero je postavljeno za dobo
6 suhih let pod gospodarstvom klerikalcev.
Ako na to izvoli za poslance može iz svoje
srede, kakor se je hotelo že sedaj, potem je
upati na boljše čase, ako ne, pa ne bodo
pomagali ne klerikalci ne soc. demokratje,
marveč pojde vse naprej rakovo pot. Seveda
bi bilo za socijalne demokrate to zopet
ugodno polje, da bi hujskali in dražili, in
morda v vspehom, da bi nastalo kaj takega,
kar bi ne bilo v skladu z javnim mirom in
redom, čemur bi sledilo le novo zatiranje in
še hujše vladanje z bajonetom. Vzbujati ne-
zadovoljnost, siriti jo, to je nevarno, in tim
nevarnejše, ako se ne more pomagati in
sploh ne misli na kako odpomoč.

Socijalni demokratje naj le še gredo
med ljudstvo, mi jim tega prav nič ne bra-
nimo, ali povedo naj tam, da so združeni z
idrijskim poslancem, ki pomaga v kranjskem
deželnem zboru dr. Šustersiču delati obstruk-
cijo, ki je kmetu v največji kvar,
ker ne more dobiti denarja od
dež. odbora niti za najnujnejše
gospodarske potrebe, in naj po-
vedo, da sami med seboj niso edini, marveč
da se ravšajo in kavšajo, da se je ustanovil
sedaj v Idriji nov soc. demokratični list
„Naprej“ proti prepovedi vodstva v Trstu,
povedo naj tudi, da so brez narodni,
da so le privesek laski organizaciji, katere
zastopniki pa so tako zagrizeni Lahi kakor
znani neodrešenci, vse to naj povedo, potem
jim že pokaže naš Kraševac, kar jim gre,
rekoč: Sami med seboj se najprvo porav-
najte, sami najprvo vedite, kaj delate, po-
tem šele hodite druge učiti! Dokler pa bo
vladala taka zmedenost med našimi soc. de-
mokrati, kakor sedaj, pa je za nje najbolje,
da se poskrijejo ter ne hodijo na dan z ved-
nim zabavljanjem na druge.

Tudi mi smo uneti za socijalna vpra-
šanja in po naši moči bomo delali vedno na-
prej nesebično za prosep kmetijstva in de-
lavstva, ali mi hočemo imeti zavednega
kmeta in delavca, zavednega v narodnem in
socijalnem oziru, kajti le s takim je upati na
boljše čase goriskih Slovencev. Mi smo pri-
jatelji kmeta in delavca, zategadelj pa sva-
rimo pred praznimi bombami, katere spu-
ščajo med ljudstvo soc. demokratje, ker fraze
in zabavljanje ne vedejo nikamor, marveč že-
limo dela in samozavesti ter vstrajnosti dotle,
da pridemo pod okriljem programa narodno-
napredne stranke do tiste veljave in tiste

moči, ki nam gre, da se more potem začeti
skupno nastopanje s pravim pozitivnim de-
lom. V to svrhu meri naše sedanje delo-
vanje in to svrhu moramo tudi doseči. Ako
bodo hoteli takrat sodelovati soc. demokratje
po z d r a v e m delu svojih načel, prav, ako
ne, pa tudi prav; po sedanji poti pa morajo
končno zavoziti popolnoma pod klanec, ka-
mor jadrjo tudi naši klerikalci, ki imajo
Boga in ljudi za norca.

Volilci pač spregledajo, da bodo videli
jasno, in ta jasnost odpre novo pot naši
mladi stranki na delo, na pozitivno delo ob
skupnem sodelovanju vseh slojev našega na-
roda. Naj pride skoro ta doba, čim prej,
tim bolje!

DOPIS I.

Rihemberg, 11. jul. 1903. — Da je
ljudstvo v Rihembergu res vneto za napredek,
se je že večkrat pokazalo. Pokazalo se je
tudi pri vstanavljanju tuk. vinarskega in
sadjarskega društva. To ni bilo samo zani-
manje, ampak tudi žrtve se niso bali. Društvo
je bilo jedno najmočnejših na Vipavskem.
Čudno je, kako ni moglo dobiti primernih
zemljišč za drevesnico in trtnico celi dve
leti časa. Zvračalo se je to na vodstvo
društva, in n. e n d a ne po krivici. Le nekaj
mesecev je, kar je društvo dobilo novega
predsednika. Toda koj se je začelo za društvo
novi življenje: Naenkrat je bil svet tukaj,
začelo se je z delom in zdaj že mnogo tisoč
drevesec s svojo rastjo priča o vrlosti in
nevtrudnosti sedanjega odbora. Tako je;
odbor mora biti duša vsakemu društvu!

V resnici je treba priznati, da ne samo
hitro, ampak tudi lepo delo je dovršilo društvo.
Takah nasadov in tako vzorno vrejevanih se
v naši dolini malo dobi. Le tako naprej.

Dežela in vlada, ki naj se po svojih zve-
dencih prepriča o takem koristnem delo-
vanju in vspehu, pa mora potim dati pri-
merne podpore. Napredek v kmetijstvu je
pri nas prvi pogoj obstanka in življenja.
Nadejamo se, da se začne zdaj tudi ener-
gičneje za napravo toli željene kletarske
zadruga. Zanašamo se pri vsem na pomoč
našega vrliga potoval. učitelja za kmetijstvo
gosp. A. Štreklja, kateri ne samo kot veščak,
ampak tudi kot vzor pridnosti in ljubezni-
vosti zasluži vse zaupanje in spoštovanje
našega kmetovstva.

Vipavsko, 11. julija 1903. — V svojem
listu ste dobro povedali, g. urednik, da je
treba veselice, ki naj jih naša društva prire-
dajo, da se budi narodna zavest in prepre-
čuje pogumni klerikalni poplav iz naše črne
bande. In dasi je prirejanje veselice in na-
rodnih slavnosti v zvezi z žrtvami ter raznimi
težkočami, vendar vrše naša vrla društva v
tem oziru z vspehom svojo dolžnost. Tudi
v Dobravljah se je vprizorila pretekli mesec
lepa veselica, katera je izvalila nenavadno

(Dalje v prilogi.)

da Konrad ni mogel ukrotiti njihove pohlepnosti, mar-
več da jej je časih celo sam podlegel. Vrhu tega je bil
že jako oddaljen čas Winricha von Kniprode, čas
železne discipline, radi katere je občudoval Križarje
ves svet.

Že ob času poprejšnjega mojstra, prednika Kon-
rada von Juningen — Konrada Walenroda — je bil
križarski red tako opojen s svojo močjo, da se ni
zmenil več za nobeno pravo, marveč je le prelival kri
in se s tem vzdržal na svoji višini. Sam veliki mojster
je pazil strogo na pravo in pravico ter je, kolikor
mu je bilo le mogoče, odtegoval železno križarsko
roko, ki ni tlačila samo kmetov in meščanov, marveč
tudi duhovstvo in plemstvo, ki je imelo svoje zem-
ljišče v križarskih deželah. Radi tega se je mogel v
okolici Marburga marsikateri kmet in meščan pohvali-
ti ne le z izobiljem, marveč celo z bogastvom. Toda
v oddaljenih krajih so svojeglavni komturji poteptali
vsako pravico, odjemali podložnim celo poslednji novac,
izžemali solze in pogostoma celo kri tako, da se je
glasil po vseh širokih pokrajinah samo odmev nevoje
in tuge. In ako je izobilje križarskega reda zahtevalo,
da se nekoliko odjenja, kakor časih na Žmudskem, se
lakomni in okrutni komturji za to niso dosti zmenili.
Za to si je mislil Konrad von Juningen, da je nekaj
kočijaž, katerega ne ubogajo samopasni konji, zato je
spustil vaje iz rok in izročil voz njegovi usodi. Po-
gostoma so se pollaščevale njegove duše zle predslutnje
in pogostoma so mu prihajale v spomin proroške
besede:

»Prestrojil sem jih v koristne čebele in utrdil sem
jih na pragu krščanskih dežel, toda oni so vstali zoper
mene, ker oni ne skrbe za dušo ter ne pomilujejo
teles onega naroda, ki se je iz blodnje spreobrnil z
rimsko-katoliški veri in k meni. In napravili so iz njega

sužnja, a ne učé ga božjih zapovedij in odjema je mu
svete zakramente, ga obsojujejo še v večje peklenke
muke, nego so te, ki bi ga zadele, ako bi bil ostal v
paganstvu. Ali vojskujejo se zgolj iz pohlepnosti. Za
to pa pride čas, ko jim bodo polomljeni zobje, ko jim
bo odsekana desna roka, ko jim desna noga postane
hroma, da spoznajo svoje grehe.«

Veliki mojster je vedel, da so te grožnje, ki jih
je izrekel tajnosten glas zoper Križarje v razodenju
sv. Brigite, bile opravičene. Vedel je, da se dolgo ne
more vzdržati hiša, postavljena na tuji zemlji, na kri-
vičih in hlombi, na izdajstvu in verolomstvu. Bal se je,
da se podere pod jednim vdarcem močne poljske roke,
podkopavana v teku tolikih let s solzami in krvjo.
Začutil je že naprej, da mora zavoziti v propast voz,
v katerega so vpreženi nepokorni konji, za to si je
prizadeval odnesti kolikor le mogoče dan kazni in
soabe. Radi tega se je navzlic svoji slabosti krepko
vpiral svojim drznim in okrutnim svetovalcem ter ni-
kakor ni dopustil, da bi bilo prišlo do vojne s Poljsko.
Zaman so mu očitali bojzljivost in nesposobnost,
zaman so obmejni komturji storili vse, samo da bi
prišlo do vojne. On se je temu vprl že v poslednjem
trenutku, ko je imel ogenj že izbruhniti in je potem
zahvaljeval Boga v Marburgu, da se mu je posrečilo
pridržati meč, ki je bil že vzdignjen nad glavo križar-
skega reda.

Vedel pa je, da do vojne mora priti. Toda pri-
prijanje, da križarski red ne sloni na božji pravici,
marveč na krivici in laži in da mora radi tega pro-
pasti, ga je napravilo najnesrečnejšega človeka na
svetu. On bi bil dal takoj svoje življenje in svojo
kri, ako bi mogel to predrugačiti, ako bi pridobil čas,
kreniti na pravo pot, toda čutil je, da je bilo že pre-
pozno! Kreniti na pravo pot — to bi pomenilo: vrniti

pravim lastnikom vso ugrabljeno zemljo, a ž njo vred
mного tako bogatih mest, kakor je bilo mesto Gdansk.
In še ne dovolj tega. To bi pomenilo odreči se Žmud-
ske, odreči se napadov na Litvo, vtakniti meč v nož-
nico ter končno popolnoma oditi iz krajin, v katerih
že niso imeli več koga spreobračati na pravo vero ter
nastaniti se zopet v Palestini ali na nekaterem grškem
otoku in ondi braniti sveti križ zoper prave Saracene.

Toda to je bilo nemogoče, kajti to bi bilo slično
obsodbi, s katero bi bil križarski red ugonobljen. Kdo
bi se naj strinjal s tem? Kateri veliki mojster bi mo-
gel zahtevati kaj takega? Konrad von Juningen sicer
ni bil okrutnej, vsekako pa bi on prvi dal zapreti v
temnico onega, ki bi svetoval kaj podobnega, kot člo-
veka brez razuma in pameti. Moralo je iti dalje in
dalje, do onega dne, ko sam Bog naredi temu konec.

Veliki mojster je torej šel, toda žalosten in otožen
v dnu svoje duše. Glavo in brado je imel že precej
osivelo in njegove nekdanje jasne oči so mu bile vedno
na pol zakrite s trepalnicami. Zbišek nikdar ni videl
na njegovem licu smeha. Lice velikega mojstra ni bilo
niti grozno, niti mračno, marveč se je zrcalila na njem
neka tajna bolešt. Pod oklepom, s križem na prsih,
sredi katerega je čepel majhen črn orel pod belim pla-
ščem, na katerem je bilo takisto videti znamenje sve-
tega križa, je bil podoben sliki veličanstva in tuge.
Konrad je bil svoje dni veseljak; ljubil je šale in za-
bavo, tudi sedaj se ni ogibal gostij, gledališč in tur-
nirjev, ter jih celo sam prirejal, vsekako pa so sam
ni mogel razvedriti niti med vitezi, ki so trumoma pri-
hajali v Marburg, niti v radostnem trušču, pri odmevu
tromb, pri zvenketu orožja, niti pri polnih vrčih; da,
niti takrat, ko je vse okrog njega razodevalo največjo
moč in največje bogastvo, ko so cesarski in kraljevi
poslanci ponosno klicali, da je križarski red prav tako

veliko občinstva na vkup. Iz same Ajdovščine je bilo do 300 oseb. Ta trg (Ajdovščina), v katerem so do nedavno upali nekateri narodni nasprotniki, da se čim prej razširi italijanski in nemški vpliv, je danes po svojih vrlih rodoljubnih postal pravo ognjišče probujenosti in naprednosti, kateri sirijo po okolici ogenj navdušenosti. Tudi je pokazala Ajdovščina pri letošnji veliki slavnosti svojo veliko moč dela in eneržije. Čast jej!

Dobravci so bili lepe udeležbe veseli, a tudi udeležniki so se lahko zadovoljili z veselico. — Igra „Buce v strahu“ se je dobro igrala. Mešana in močna zbor, ki sta večkrat nastopila, sta nepričakovano lepo pela razne pesmi. Kakor zboroma tako tudi pevovodji g. učitelju Mrmolji gre vsa čast in hvala za trud in delo!

Za red se je pa pri veselici premalo skrbelo. Pri plesu so med fanti večkrat nastala navskrižja, ki, tudi če niso imela „goshkih“ posledic, ipak kvarijo moralen in gmoten uspeh slavnosti. Neumorno in najbolj se je trudil za red in mir predsednik g. Mrmolja, kateri je vedno skrbel, da ni prišlo do zlega med nekaterimi vinjenimi mladeniči. Toda zlasti na deželi je treba več in zanesljivih rediteljev; kajti naši „katoliški“ prijatelji porabijo vsako tudi najmanjšo smet, da potem črnijo in skodoželjno opravljajo vse vprek in vsakega. Seveda so dobili i tu snovi, da sedaj bolj skrivno, sedaj bolj javno govore in se zgražajo nad „grozovitostimi“ ter zavijajo nedolžne oči proti nebu. In ako se ponesreči ali pripeti kaj kakemu uradniku ali učitelju, so ti tukaj polni svete skrbi za nj. da ga z obilnimi „priporočili“ izroče „premodremu“ dež. s. svetu v dobrohotnost...

Zares, zatožbe in ovajanje je prešlo gotovim ljudem v kri in meso. Kam bi prišli, ko bi hoteli mi ponesrečenja in neprijetnosti, ki se zgodijo pri romanjih, zeganjih itd., zlorabljati in fruktificirati za se!

Toda ne strahimo se: na delo za napredek in osvobojo našega zaostalega a dobrega naroda. V narod zaupajmo in zanj delujmo!

Demace in razne novice.

Poroka. — Poročil se je g. Peter Janec, asistent pri južni železnici v Divači, z g.čno Alojzijo Kertovo iz Trsta.

Vojški koncert v Hotelu Südbahn. — V soboto ob 8. zvečer bo v Hotelu Südbahn vojški koncert. Vrt bo elektriski razsvitljen. Vstopnina 40 vinarjev. — Vabimo rojake na ta koncert, da pomoremo na noge temu velikemu podjetju v domačih rokah. Uspevanje tega podjetja bodi narodu našemu v čast in ponos! Ne le v ponižnih kotičkih, tudi na odličnih mestih bodimo — na svojem!

Na e. kr. učiteljsku v Gorici so dostale letos izpit zrelosti s slovenskim in nemškim učnim jezikom te-le kandi-

datinje: Binter Silva, Boštjančič Irma, Bučar Marija, Cvahte Olga, Hmelak Ida, Jandi Franja (z odliko), Kljun Štefanija, Kovačič Alma (z odliko), Lapornik Ana, Lavrenčič Ljudmila, Lavrenčič Terezija (z odliko), Orehek Ljuboslava, Pavliček Berta (z odliko), Princič Ana, Samotorčan Helena, Strel Ottilija, Sušelj Katarina, de Toni Ana, Vardjan Amalija (z odliko), Vodo pivce Julija (z odliko), in Zet Ljudmila.

S slovenskim učnim jezikom: Bizjak Ester, Liten Ljudmila, Perin Marija, Skert Josipina, Stare Marija, Švagelj Ana, Šustersič Julija, Trampuš Lucija, Vrežec Avrelja, Zarnik Ana, Živec Franja. Dve sta bili zavrženi za celo leto, dve pa iz enega predmeta za dva meseca. Za privatistinje (devet) pa je pričel izpit 14. t. m.

Kdaj bo Gorica preskrbljena z vodo? — V soboto se je vršilo slovesno umeščenje goriskega župana dr. Venutija. Slovesnost je bila taka, kakor po navadi. Vlado je zastopal dvorni svetnik grof Attems, ki je čestital županu na zopetni potrditvi, nadalje pa omenil gospodarske potrebe goriskega mesta, v prvi vrsti potrebo vode, potem uravnave cest in kanalizacije. Župan se je seveda tudi moral dotakniti toli perečega vodovodnega vprašanja, katero je stalo že lepe novice ali kljub temu še ni o vodovodu ne duha ne sluha. Župan je rekel, da predno poteče letošnje leto, bo mogel mestni svet storiti že definitiven sklep v tem pogledu. Mi tega kratkoma ne verjamemo, ker vidimo, kako se je delalo doslej, primemo pa ob svojem času g. župana za besedo.

Laški značaj Gorice. — Pri slavnostnem umeščenju župana v soboto so povdarjali tudi laški značaj mesta, kateri treba varovati. Pred vsem laški značaj, to so povdarjali, potem gospodarska vprašanja. Stara reč, ki je pa Gorici že neizmerno škodila in bo še. Laški značaj mesta varujejo s tem, da prezirajo jezik avtohtonnega slovenskega prebivalstva na celi črti, dopuščajo pa Nemcem, da delajo, kar hočejo, ter smejo celo v mestu imeti svoje velenemske veselice. Poslušujejo se tudi radi nemškega jezika, in na našem magistratu pišejo nemške pristavke na slovenskih vlogah, došlih od zunaj, tam ni „italianiteta“ v nevarnosti, ako pa čujejo slovensko besedo, so pa vsi iz sebe. To je smešno pa jako značilno, ker kaže, da hočejo s takim varovanjem laškega značaja mesta hoditi še dalje poti pogube! Zasljepljeni so, ne vidijo, da s protežiranjem Nemcev redijo na svojih prsih gada, kateri jih ob svojem času piči... Mi hodimo svoja pota naprej in gledamo mirno v bodočnost. Pride se čas, ko bodo nas še — iskali...

V seji mestnega sveta goriskega v ponedeljek zvečer je tožil svet. Marzini o prahu in blatu, katerega imamo toliko v Gorici, rekoč, da so že Francozi tačas, ko so gospodovali tu, raditega imenovali Gorico Crouttople.

Rekel je, da je zadnji čas, da se kaj stori v tem pogledu ter je predlagal, naj se prostor od Kurnerjeve lekarne do Fumisove hiše pokrije s ploščami, kakor se je o tem že govorilo. Predlog je bil sprejet, svet. Marzini ga je spremljal s pomenljivimi besedami, da se že 12 let govoriči to in ono, ali storilo pa se ni še nič!

Faidutti je hotel, da bi mestni svet izrekel izjavo za ohranjenje papeža, o katerega boleznij je govoril, toda njegov glas ni našel povoljivega odmeva.

Naznanilo se je tudi, da je neka dunajska tvrdka ponudila magistratu, da preskrbi Gorico z vodo iz Mrzleka za troške K 1.425.000, ali čas za premislek je določila le do konca julija. Hoteli so roka do 30. sept., ali tvrdka je ostala pri svoji ponudbi. Tehnični odsek in inženir Bresadola se imajo izreči o tem do 24. t. m.

Pod Kostanjevico že delajo pridno za predor, ki pojde skozi hrib tako, da pride progna na sedanji živinski trg. Izkopali so že precej na globoko, tako da prihajajo skoro že v hrib, kar kaže tudi napis: tunel. Ob cesti proti pokopališču podirajo v črti, ki pelje skozi tunel, še skoro novo hišo št. 32. Delo hodi gledat vedno dosti radovednega občinstva, zlasti ob nedeljah.

Čujemo, da je odšlo mnogo laških delavcev, katere je sprejela tvrdka Sard-Lenassi za dela iz Gorice do Kanala, ker so preslabo plačani. Dajali so jim po 70 kr. na dan. Delavci pa s tem nezadovoljni so jo popihali drugam.

Električna razsvetljava v Gorici. — V noči od sobote na nedeljo so kmalu po polnoci poskusili novo električno razsvetljava. Luč je bila prižgana kar na mah ter je pokazala približno, kaka bo Gorica ob električni razsvetljavi. Poskus se je posrečil deloma prav dobro, nekatere luči pa niso gorele. Zato delajo poprave. Razsvetljava je res lepa, Travnik bo razsvetljen po mali premenbi krasno, tudi druge ulice, kakor Gosposka, Raštel itd. Ali razsvetljava je provedena le po glavnih ulicah, po stranskih je ni, niti ulica Caserma ni bila razsvetljena. Električna luč se uvede za stalno baje s koncem tekočega meseca. Drugi poskus bo v noči 16. t. m.

Desetkronski bankovel. — Listi prinašajo vest, da hoče avstroogerska banka vzeti iz prometa vse desetkronske bankovce, in sicer zaradi tega, ker je čudovito dosti takih bankovcev prearejenih, zlasti v Italiji jih cirkulira čbilit. Novi desetkronski bankovci izidejo prihodnje leto.

Na znanje učiteljsvu. — Zdrav. komisija v Gradežu je privolila na vlogo dež. učit. društva, da plačajo udje tega učit. društva le polovico vseh taks in pristojbin, katere plačujejo oni, ki se zdravijo v tamošnjih kopeljih. — Ako gre torej kateri izmed udov dež. učit. društva v kopelj v Gradež, vzame naj seboj izkaznico tega

društva (karto-vstopnico), s katero dokaže, da je ud društva ter da je deležen te izdatne olajsave.

V Riečanjih so imeli 9. t. m. zopet dva pogreba brez duhovnika. Molil je na grobeh vaški župan. Pokopali so dva mladeniča 18 in 19 let. Pogrebom se je udeležilo nad 1000 oseb. Godba je svirala žalostinke.

Učiteljska podružnica za gorisko okolico je imela, tako se nam piše iz učit. krogov, kmalu po vslanovitvi t. j. 9. t. m. prvo svoje zborovanje. Vidi se, da naše učiteljsvo je začelo živahneje delovati in se zanimati za vsa važnejša vprašanja. Učiteljsvo se zaveda, da ima združeno veliko moč in da se nima-vršč svoje dolžnosti-nikogar bati in pred nikor ur kloniti. Presli so skoro časi, ko se je treslo pred tem ali onim stanom, pred to ali ono šolsko ali drugo oblastjo, katere je radi učiteljsva tu in ne narobe. Zavednega, samostojno-mislečega učiteljsva ne gledajo radi gotovi krogi. Toda pravi učitelj, ki na se gleda, ne bo tlačnil, zlasti pa ne klerikalnim ribičem.

Lepo točko prevzel in lepo razpravljaj je pri zborovanju tovariš z Ajdovskega. Uncla se je zelo živahna debata, kar je znamenje, da je vrlo dobro poročevalac zadel...

Kaj tekega in enakega naj bi se pogostoma razpravljalo, da se naše učiteljsvo popolnoma osamosvoji in otrese vseh predodgovorov ter pribori boljši gmotni in pravni položaj, da more potem čim več in laže posvetiti svoje moči zapostavljenemu narodu, iz katerega je izšlo.

„Zveza slovenskih pevskih društev“. — Slavnim pevskim društvom, ki so do slej svoj prislop k „Zvezi slovenskih pevskih društev“ prijavila osnovalnemu odboru v Ljubljani. Podpisani osnovalni odbor se usoja, slavnemu društvu naznanjati, da se vrši ustanovna skupščina „Zveze slovenskih pevskih društev“ v nedeljo, dne 19. julija 1903. v Ljubljani ob 1/2 10. uri dopoldne v dvorani „Glasbene Matice“ (Vegove ulice 5.) II. nadstropje. Glavni namen skupščine je volitev upravnega odbora, da „Zveza“ začne svoje delovanje. Uljudno prosimo, da v smislu pravil zanesljivo pošljete enega pooblaščenega zastopnika Vašega društva, ki bo na skupščini zastopal Vaše društvo in v njegovem imenu izrazil nazore, želje in nasvete o delovanju „Zveze“. V to svrhu naj se slavno društvo prej na podlagi pravil posevtuje. Če jih hoče na skupščino več priti, so dobro došli; a ker je vsa stvar interna brez vsake slavnosti, zadošča poedinec, ki pa naj bo o pravilih „Zveze“ in o željah slavnega društva poučen. Društvo lahko zastopa vsak član slavnega društva in ni neobhodno potrebno, da bi prišel sam predsednik, pevovodja ali kak odbornik. Naznanjamo Vam nadalje, da so doslej k „Zvezi“ pristopila sledeča slovenska društva, ki jih navajamo, kakor so se priglasila: 1. Pevsko in glasheno društvo v Gorici. 2. Pevski zbor bratovščine

močan, kako druga kraljestva, se on ni motil, marveč mislil zgolj na one zlobne besede v razodenju svete Brigite: »Zatorej napoči čas, ko jim bodo polomljeni zobje, ko jim bo odsekana desna roka, ko jim desna noga postane hroma, da spoznajo svoje grehe.«

XI.

Potovali so po suhem mimo Helmže k Gradziadu, kjer so prenočili, kajti veliki mojster je imel ondi rešiti zadevo zaradi ribolova med križarskim mestnim starostom in plemstvom po okolici, ki je imelo svoja posestva ob Visli. Odtod pa so odpluli na križarskih ladijah po reki Nogati v Marburg.

Zindram iz Maškovic, Povala iz Tačeva in Zbišek so se nahajali neprestano pri velikem mojstru, kateri je bil jako radoveden, kak vtis napravi, zlasti na Zindrama, križarska moč, ko jo bo videl od blizu. Velikemu mojstru je bilo mnogo na tem, ker Zindram iz Maškovic ni bil le hraber vitez, strašen v dvoboju, marveč tudi nenavadno izkušen bojevnik. V vsej deželi ni nihče znal voditi tako pametno vojske nego on, ali ravnati z bitko, ali zgraditi kako trdnjavo ali napraviti most čez široko reko, z jedno besedo: nikomur niso bile tako znane bojne znanosti, kakor njemu. Veliki mojster je vedel, da je pri kraljevem posvetovanju mnogo veljala njegova beseda ter si je mislil, da gotovo za dlje časa odnese vojno, ako ga iznenadi z veličino križarske moči in z leskom križarskega bogastva. Pred vsem drugim pa je sam pogled na Marburg mogel napolniti s strahom srce vsakega Poljaka, kajti s to trdnjavo se ni mogla kosati nobena druga trdnjava na svetu.* Vitezi so zagledali že od daleč

* Marburg je popolnoma razdel Friderik II., pruski kralj, po propadu poljske ljudovlade.

močne utrdbe in stolpe, ki so se odbijali na obnebu. Dan je bil povsem jasan, zato se je vse dobro videlo. In ko so ladije dospjele bliže, se je zalesketal še močnejše cerkveni stolp pri visokem gradu, kakor tudi visoko obzidje, sloneče drugo na drugem. Obzidje je bilo narejeno večinoma iz opeke ter prevlečeno s sivkasto belim ometom, katerega so znali pripravljati samo križarski zidarji. — Velikost tega obzidja je nadkrižjevala vse, kar so poljski vitezi doslej videli. Zdelo se ti je, da ondi rastejo stavbe na stavbah, tvoreč tako nekako goro, katere teme je bil stari grad, vznožje pa Prednja trdnjava.

V tem orjaškem gnezdu oboroženih redovnikov je tičala taka moč in sila, da se je lice velikega mojstra nekoliko zjasnilo, ko ga je zagledal.

«Ex luto Marienburg», (iz blata je Marburg), reče, obrnivši se k Zindramu, »toda tega blata ne razdere človeška moč.«

Zindram mu ne odgovori, marveč samo molče ogleduje utrdbe in ogromno obzidje, opremljeno z visokim nasipom.

Konrad von Juningen dodá čez nekaj časa:

»Kaj poročete o tej trdnjavi vi, gospod, ki veste, kaj so trdnjave?«

»Meni se zdi, da je ta trdnjava nepremagljiva,« odvrne nekako zamišljeno poljski vitez, toda...

»Toda kaj! Kaj morete grajati na njej?«

»Toda vsaka trdnjava more spremeniti svoje gospodarje.«

Velikemu mojstru se naježijo obrvi.

»Kako si vi mislite to?«

»Jaz si mislim, da so sodbe in pota božja skrita človeškim očem.«

In znovič jame zamišljen ogledovati obzidje. Zbišek, kateremu je Povala prevel njegov odgovor,

pa ga pogleda z največjim začudenjem. V tem hipu se mu je preočila velika podobnost med Zindramom in žmudskim poveljnikom Skirivoillom. Oba sta se odlikovala z jako debelimi glavami, ki sta bili kakor zabiti med krepka ramena, ter sta imela nekoliko izbočene noge.

Veliki mojster, ne hoté, da bi poljski vitez imel poslednjo besedo, nadaljuje:

»Pravijo, da je naš Marburg šestkrat večji nego vaš Vavel.«

»Ondi na skali ni toliko prostora, kakor tukaj na ravani,« odvrne gospod iz Maškovic, »toda srce je pri nas na Vavelu večje.«

Konrad ga začuden pogleda.

»Jaz vas ne razumem.«

»Kaj je srce v mestu drugega, ako ne cerkev? A naša stolna cerkev je trikrat večja od vaše.«

Po teh besedah je pokazal na v resnici neveliko grajsko cerkev, na kateri se je lesketal v prebisteriju kip Device Marije.

Velikemu mojstru zopet ni bilo ljubo, da se je razgovor obrnil na to stran, zato je dejal:

»Vi, gospod, odgovarjate jako hitro, pa tudi jako čudno.«

Med tem so dospeli do mesta. Izvrstna križarska straža je že vse priredila za prihod velikega mojstra, kajti razun brodarjev razun nekoliko bratov in so ga pričakovali tudi mestni trobci, ki so navadno trobili pred velikim mojstrom. Na drugi strani broda so stali pripravljene konji, katere so zasedli ter odjezdili skozi čevljarska vrata poleg vrabčeve utrdbe v Prednjo trdnjavo. Pri vohu je pozdrvil velikega mojstra veliki komtur Wilhelm von Helfenstein, ki pa je nosil le še nekoliko mescev ta naslov, kajti njegove posle je opravljal že dlje časa Runo Lichtenstein; dalje ve-

sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu. 3. Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani. 4. Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu. 5. Bralno in pevsko društvo „Maribor“ v Mariboru. 6. Pevski zbor „Narodne Čitalnice“ v Gorici. 7. Prvo slovensko pevsko društvo „Lira“ v Kamniku. 8. Pevsko društvo „Ljubljana“ v Ljubljani. 9. Pevsko društvo „Zvon“ v Smertnem pri Litiji. 10. Pevski zbor „Narodne Čitalnice“ v Kranju. 11. Slovensko pevsko društvo v Trstu. 12. Pevski zbor „Glasbene Maticе“ v Ljubljani. 13. Dolenjsko pevsko društvo v Rudolfovem.

Dnevni red ustanovne skupščine: 1. Poročilo osnovalnega odbora. 2. Posvetovanje o delovanju Zveze slovenskih pevskih društev. 3. Volitev upravnega odbora. 4. Razno-terosti. Z iskrenim slovenskim pevskim pozdravom osnovalni odbor.

Knjižnica za mladino na Štajerskem. — Posojilno društvo pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah naroča knjige, in posebno „Knjižnico za mladino“, solam svojega okraja. Neko solsko vodstvo je vrnilo knjige in napisalo tako pismo:

Blagorodni gosp. N. Gabršček v Gorici!

Solsko vodstvo pošlje tudi drugi zvezek nazaj, ker ne dohaja niti popolnoma za odrasčeno solsko mladino se celó ni za odrasčeno; v imenu kr. s. sveta. Spodpisani pa želi, da bi nas nebi več sé stakšmi knjižnicami nadlegovali, kar smo se ni naročili, in to tudi pravi načel. kr. s. sveta.

NB. Stroške ima tiskovina N. Gabršček sama na sobi.

SOLSKO VODSTVO pri v Sl. g. 15. VI. 903. Schulleitung podpis.

To pismo samo je jasen dokaz, kako zalostne razmere morajo vladati na tisti šoli. Voditelj, ki napiše tako pismo, pač ni sposoben za učence tretjega razreda slovenske ljudske šole! Umevno torej, da nima prav nikakega smisla za kaj višjega. Uboga Štajerska, ako ima kaj mnogo takih solskih voditeljev!

Iz Vrtojbe nam pišejo: „Pri nas se vedno odkladajo občinske volitve, dasi je minulo čez postavno dobo že leto in 5 mesecev. Vzrok temu je, kakor se sliši, da ne morejo rešiti računov. Radi tega se podaljšujejo volitve novega starasinstva. Pred kratkim pa je bila dospela v Gorico „menadžerija“, v kateri so kazali pse, ki so prapravni v računstvu. Škoda, da niso naprosili gospodarja, da bi bil poslal enega izmed tistih omikanih psov v Vrtojbo, da bi bil rešil zamotane račune, in tako bi prisli vsaj enkrat do volitev!“

„Postojnski salonski orkester“ uljudno vabi h koncertu, kateri priredi v nedeljo dne

19. julija 1903. na vrtu gospoda Beleta na Uncu. Na vspeh je 11 točk. Ker je čisti dohodek namenjen revnim pogrcem: Malo-otokskim, se preplacila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena vrši se koncert teden pozneje, dne 26. julija 1903.

„Prostovoljno gasilno društvo v Tolminu“ priredi veliki javni ples dne 26. julija 1903. na prostem. Pri plesu bode sviralo 16 mož vojaške godbe 47. pešp. iz Gorice. Začetek točno ob 3. uri pop. Med plesom bodo različne proste zabave kakor: a) streljišče. Določena sta dva dobitka: prvi glavni dobiček v vrednosti 10 kron, drugi dobiček v vrednosti 5 kron; b) srečanje 100 različnih jako krasnih dobitkov, prvi glavni dobiček v vrednosti 20 kron; c) izvarčedna sala, koje vprizorijo fantje gasilci; d) najfinjših likerjev in pečiva; e) šaljiva posta. Srečke se bodo prodajale po 10 vinarjev. Veselični prostor bode razsvetljen z Acetylenom. Zvečer bode vrhtega kratkočasil slavno p. n. občinstvo pooblaščen in priznan pirotehnik g. Ferdinand Makuc iz Gorice z različnimi umetnimi ognji. Na veseličnem prostoru bode točil g. Ivan Gabršček-Podsolar sveže pivo in vino v podkrepitvenje gostov. Vstopnina na veselični prostor 10 vin. za osebo. Vsak komad plesa čez dan po 20 v. Zvečer vstopnina k plesu 2 K. Za slučaj slabega vremena je prepustila društvu gospa Terezina Devetak svojo veliko dvorano na razpolago. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu vabi na koncert, katerega priredi ob priliki obletnice razvija društvene zastave v nedeljo, dne 19. julija 1903. na vrtu slov. šole pri Sv. Jakobu. Na razporedu je 13 točk. Začetek ob 5. uri pop.

Pevsko in bralno društvo „Kraški Vrh“ v Avberu priredi veselico z jako zanimivim vspehom ter plesom dne 26. julija. Vspeh se prijavi pravočasno.

Zahvala. — Okrajna hranilnica in posojilnica v Cerknem je darovala za siromašne šolske otroke 50 K za nakup solskih potrebščin. V imenu obdarovane šolske mladine se slavnemu načelstvu topla zahvaljujeva.

Cerkno, 8. 7. 1903. Jos. Rakovšček. Franc Gantar, pred. kr. šol. sveta.

„Tennis“-tekmovalni boj v Rogatcu-Slatini. — Priprave za V. „Tennis“ tekmovalni boj, kateri se vrši 8. in 9. avgusta t. l. na popolnoma prenovljenem „Tennis“ prostoru, so v teku. V programu so: enotna igra za gospode, enotna igra za dame, dvojnata igra za gospode, dvojnata igra za dame in gospode. Oglase k tem sportnim igram, katere so leto za letom živahnejše in upati je, da bodo letos posebno interesantne, sprejema vodstvo zdravilnega zavoda Rogatca-Slatine do 3. ure pop. 8. avgusta t. l. Za vsako igro je vložek K 2. Za omenjene štiri tekmovalne igre določenih je 6 krasnih, po-

vsem primeranih dobitkov, kateri gotovo vspeh budé sportno občinstvo, da se v čem večjem številu udeleži tega tekmovalnega boja.

Odpustki za zemljari in hišarini, potem znižba glavne vsote obci pridobarini in dačnemu merilu za podjetje, zavezane javnemu dajanju računov, za leto 1903.

Na temelju člena IV. vstevši XI. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. se določajo zgoraj navedeni davčni odpustki in znižbe za leto 1903. sledeče:

1. Odpustek na zemljari in hišarini, in na hišni najemarini in hišni razredarini, izvzemši 5 odstotni davek od donosa davka prostih poslopj, z 12½% državnega davka. Ta odpust se pa ne razteza tudi na neerarične doklade, katere se torej odmerijo in poterjajo od cele državne pristojbine brez odpusta.

2. Znižba glavne vsote pridobarine od 25%, izvršena že v minulih letih, ostane tudi za tekoče leto v veljavi.

3. Davčno merilo za podjetje, imenovane v § 100. odstavek 1. in 5. navedenega zakona, ki so zavezane javnemu dajanju računov, določa se kakor minulega leta z 10% čistega dohodka. — C. kr. finančno ravnateljstvo.

P. n. gg. čitatelje opozarjamo na oglas tverdke Antona Črnigoja v Gorici.

Za rodbinsko mlzo se je povsod izborna obnesla Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, kdor hče piti dobro kavo in vendarle ščediti, zahtevaj le pristno Kathreinerjevo kavo v znanih izvornih zavojih. Kar se odtehtuje in prodaja odprto, ni nikoli Kathreinerjeva kava; na to naj častite gospodinjse pazijo posebno. Če tudi izdado nekaj malega več, se to že izplača, zakaj res po ceni v porabi je le pristna Kathreinerjeva kava.

Plj vsakdan k vinu, mleku, konjaku, sadnim sokom, rogaško vodo „Tempelvreitca“ in uvidiš, da imaš zraven užitka, katerega ti nudi prijetno rezka okrepujoča pijača tudi korist njenega edino dietična učinka, ki se kaže tudi v dobrem teku, lahkem prebavljanju in rednem odvajanju.

Papež bolan.

Papeža pokopljejo v Lateranu, kakor je to določil še pred boleznijo. Njegovo krsto postavijo na desno groba papeža Inocenca III. Papežovo podobno so že napravili na krsto.

Proti izvolitvi Rampolle papežem je pripravljena v prvi vrsti nastopiti Avstrija. Že praški kardinal Schönborn je imel pooblastilo, da v slučaju volitve papeža nastopi proti Rampolli.

Da je umrl začasni državni tajnik Volpini tako naglo, tega je baje kriv Rampolla, ki je imel z njim hud nastop.

Kardinal Oreglia, najstarejši kardinal, se je nastanil v Vatikanu ter prevzel papeške posle. Listi opisujejo Oreglio kot

resnega, trdega in avtoritativnega moža. Z umirajočim papežem Levom XIII. ni bila nikdar posebna prijateljca. Oreglia je dekan kardinalskega kolegija, pa je demonstrativno izostal opetovano od raznih cerkvenih slovesnostij in posvetovanj, pri katerih bi bil moral biti navzoč. Oreglia je rekel o papežu: Ko smo ga izvolili, smo mislili izbrati svetega očeta ne pa večnega papeža. — Dobri poznavalci vatikanskih razmer trdijo, da je sploh nemogoče reči, kdo izmed kardinalov bi imel največ upanja na papežev prestol.

V soboto zvečer se je obrnilo papežu na bolje. Dr. Laponi je rekel, da sedaj šele se sme privkraj trditi o malem pa resničnem zboljšanju. Ako izostane tekočina v pljučni mreži ter naraste delavnost srca, se sme upati celo na ozdravljenje.

V nedeljo je hotel papež vstati. Le težko so ga pripravili do tega, da je ostal v postelji. Stanje je nespremenjeno zboljšano.

Buljetin od ponedeljka pravi, da ni več neposredne nevarnosti. Olajšanje v splošnem stanju traje dalje. V noči ni bilo nikake spremembe. Mogoče je celo, da papež ozdravi na pljučih, ali neverjetno je, da bi se mu povrnila moč srca, katero je izgubil v tej bolezni. V ponedeljek so konstatirali zdravniki, da se papež nahaja v zaspanosti ter da je manj svez na duhu.

Noge so papežu do kolen otekle. Zelo je slab ter se ne more več vzruvati v postelji. Utegne pa živeti še par dnij. — Sicer pa si poročila, ki prihajajo v javnost, tuintam ugovarjajo, kar pač kaže, da so ali pretirana ali pa naravnost izmišljena. Reči se da z gotovostjo le to, da je papež na smrt bolan; da se pa se drži, je vzrok ta, ker ima vedno zdravnika pri sebi in ker je ves čas svojega življenja živel pametno in solidno. Baje tudi ni res, da trpi papež le na označeni bolezni; baje ima raka, kar se pa javnosti prikriva.

Papež umira! Tako zveni iz rajskih brzozavk. Izginile so vse nade, da bi še okreval, vse je docela prepričano. Č mora v najkrajšem času nastopiti smrt. Buljetini pravijo jasno, da je stanje trajno težko. V resnici pa je stanje najbrže se težavneje nego pišejo buljetini, katere se smatra za preoptimistične.

Med kandidati za papežev prestol se imenujejo največ: Gotti, Oreglia, Vannutelli in Ferrari.

V obližju papeža vlada potrlost, nò kardinali mislijo tudi že na to, kdo da bo naslednik. Ta skrb nekatere se bolj pretresa nego papežovo stanje, kajti med sedanjimi kardinali ni nobenega, ki bi se posebno oulikoval od drugih, zato utegne tudi končnatrajati jako dolgo, predno se zjedinijo, koga izvolijo za papeža.

Noč od ponedeljka na torek je bila jako huda. Papež je padel večkrat v nezavest. Življenje ugaša polagoma.

liki sođnik, Runov sorodnik, Konrad Lichtenstein; veliki kapitan Rumpenheim in veliki blagajnik Burghard von Wobecke, in končno mali komtur, ki je nadzoroval mestne delavce. Razun teh bratov je bilo ondi še nekoliko drugih, posvečenih, ki so vodili cerkvene zadeve v Prusiji, potlaševali druge samostane kakor tudi svetske duhovnike, ker so jih silili k najtežjemu delu. Pri njih je bilo tudi mnogo svetnih viteзов, to je takih, ki niso smeli opravljati kanoničnih dolžnostij. Njihove močne in krepke postave (slabih Križarji niso hoteli sprejemati) njihova ramena, dolge brade in strogi pogledi so jih delali podobnejše nemškim roparskim vitezom-razbojnikom nego redovnikom. Iz oči jim je zrla neizmerna oholost. Oni niso ljubili Konrada radi tega, ker se je bal vojne z Jagiellom; pogostoma so mu na sejah v kapituli očitali bojazljivost, risali ga na zid in navajali norce, da so se mu smejali v oči. Vsekako pa so sedaj pokorno sklonili pred njim svoje glave, zlasti radi tega, ker so videli, da prihaja spremeljan od tujih viteзов, in zdajci so priskočili, da so mu prijeli konja za uzdo in streme.

Veliki mojster, stopivši s konja, se takoj obrne h Helfensteinu in ga vpraša:

»Ali so došle kake novice od Vernera von Tetlingen?«

Verner von Tetlingen, kot veliki maršal in prvi poveljnik križarskih čet, se je nahajal sedaj na vojni proti Žmudcem in proti Vitoldu.

»Važnih novic ni,« odvrne Helfenstein, pač pa so nam povzročene škode. Divji narod je požgal naše naselbine pod Ragneto in nekatere vasi poleg drugih naših mest.«

»Nadejam se, da velika bitka zlomi njihovo zlobo in trdovratnost,« odvrne veliki mojster.

Po teh besedah dvigne oči kvišku, in ustnice se

mu jamejo gibati v molitvi, katero je molil za vspeh križarske vojne.

Na to pokaže z roko poljske viteze ter reče:

»To so poslanci poljskega kralja: vitez iz Tačeva, vitez iz Bogdanca in vitez iz Maškova, ki so dospeli k nam zastran zamene jetnikov. Naj jih grajski komtur sprejme, jih pogosti ter jim pokaže sobane, kakor se spodobi.«

Po teh besedah jamejo križarski vitezi radovedno ogledovati poslance, zlasti Povalo iz Tačeva, čegar ime kot slavnega viteza je bilo že nekaterim znano. Oni pa, ki niso še čuli o njem na burgundskem, češkem in krakovskem dvoru, so se čudili njegovi orjaški postavi; njegov bojni konj je bil tako nenavadno velik, da se je zdel izkušnim Križarjem, ki so v mladih letih obiskali sveto zemljo in Egipt, sličen velblodom in slonom.

Nekateri so poznali tudi Zbiška, ki se je boril v svojem času na turnirju v Marburgu, in ti so ga dovolj prijazno pozdravili, spominjaje se, da je on jako močan in da mu je brat velikega mojstra, Ulrik von Juningen, jako naklonjen. Najmanjšo pozornost je obračal na-se oni vitez, ki je imel v bližini bodočnosti zadati križarskemu redu najhujši udarec, to je Zindram iz Maškovic, ker se jim je zdel radi svoje male rasti nekako sličen pritlikovcu, ko je stopil s konja. Njegove predolge roke in vzbočene noge so vzbujale na licu mladih bratov smeh. Jeden izmed njih, znan šaljivec, je pristopil k njemu ter mu hotel nekaj reči, toda pogledavši mu v oči, je izgubil pogum ter odšel molčé.

Med tem je grajski komtur sprejel in odpeljal goste. Najpoprej so dospeli na veliko dvorišče, na katerem se je nahajala, razun šole in sedlarske delavnice, še kapelica sv. Nikolaja; na to pa so prekoračili

most pri kapelici ter so prišli v Prednjo trdnjavo Komtur jih je vodil nekaj časa med močnim obzidjem, zavarovanim z manjšimi stolpi. Zindram iz Maškovic je ogledoval vse najpozornejše, a sprevodnik, ne čakaje vprašanja, mu je kazal kaj rad nove stavbe, kakor bi mu bilo največ mari za to, da si gostje vse temeljito ogledajo.

»Ta velika stavba, ki jo, vaša milost, vidite pred seboj na levi roki, to so naši hlevi. Mi smo sicer revni menihi, a ljudje vendar pripovedujejo, da pa drugod vitezi nimajo takega stanovanja, kakor pri nas konji.«

»Ljudje vas ne obrekujejo radi uboštva,« odvrne Povala, »toda ondi mora biti še nekaj več, nego hlevi, kajti ta stavba je visoka, in konj vendar ne vodite po stopnjicah.«

»Nad hlevi, ki so spodaj in v katerih se nahaja 400 konj,« odvrne grajski komtur, »so kašče, v katerih je nakopičeno hrane za 10 let. Mi sicer nočemo biti oblegovani, vendar ako le pride do oblege, z gladom nas ne ukroté.«

Po teh besedah krene na desno, jih odpelje znovič čez most pri utrdbi sv. Lovrenca ter jih pripelje na veliko dvorišče, ležeče sredi Prednje trdnjave.

»Znajte, vaša milost,« reče Nemeč, »da je vse to, kar vidite proti jugu, dasi je po božji milosti nepremagljivo, zgolj »Vorburg« (Prednji grad) ter po svoji utrdbi ne morete tekmovati ni s Srednjo trdnjavo, v katero vas sedaj popeljem, kaj še le z Visoko?«

Dvigljiv most je delil Srednjo trdnjavo od dvorišča, zato so si mogli naši vitezi takoj pri grajskih vratih, ki so bila na nekoliko vzvišenem mestu, ogledati ves ta orjaški četverkotnik, ki se je imenoval Prednja trdnjava. Poslopje je stalo tu poleg poslopja, tako, da se je zdelo Zindramu, da vidi pred seboj celo mesto. Bila so ondi ogromna skladišča drv, zdrav-

Razgled po svetu.

Demistija Rezekova sprejeta. — Cesar je sprejel demistijo češkega ministra dr. Reseka. Pismo na njega pravi med drugim: Ugodivši Vaši prošnji za izstop si pridržujem nadaljno porabo, izrekam Vam za neumorno pozhrtvovalnost in zvesto patriotično službo najpopolnejšo zahvalo.

Čehi listi pravijo, da s tem je pretrgana sleherna zvez med Čehi in vlado in da Čehom ne ostaja drugo nego najljutejši boj vladi.

V političnih krogih se govori, da se ne imenuje več minister za Česko, marveč si pridržuje vlada proste roke. S tem se hoče izogniti tudi zahtevi Nemcev, da se imenuje tudi za nje še poseben minister.

Skupni finančni minister pl. Kallay, upravitelj Bosne in Hercegovine, je umrl. O Kallayu in njegovem upravljanju okupiranih dežel se je govorilo v zadnjih dneh opetovano, in sicer ne preveč laskavo. Udovi je izrekel sožalje cesar, ministri itd.

V Ljubljani so imeli te dni v gosteh ruske visokosolce in gimnazijce iz Kijeva, ki so se na potovanju na jug vstavili tudi v Ljubljani. Na kolodvoru jih je pozdravil dr. Jenk. v ruskem jeziku, v mestni dvorani župan Hrihar, v Švicariji so imeli banket. Voditelj njihov se je zahvaljeval na lepem sprejemu, rekoč, da Rusi že dobro poznajo Slovence. Rekali so tudi, da Slovenci govorijo rustino najlepše.

Na državni nemški ljudski šoli v Trstu v ulici Fontana je bilo ob zaključku šolskega leta 1158 učencev. Mej temi je bilo: 304 Nemci, 491 Italijanov, 347 Slovencev, 7 Hrvatov, 1 Srb, 3 Čehi, 2 Poljaka, 2 Madjara in 1 Arabec. Slovenski tečaj je obiskovalo 261 otrok.

Šolsko izvestje te šole izkazuje torej 347 Slovencev! Za koliko bi pa naraslo to šolo, ako bi bili izkazani za Slovence vsi, ki so Slovenci? A to je se le ena šola! Ali so druge nemške šole? Kje so množice nemških otrok, ki obiskujejo komunalne nemške ljudske šole? In slednjic ne smemo pozabiti blizu pol tisočaka slovenskih otrok, ki obiskujejo šole družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu!

Ali merodajni činitelji se nimajo dovolj zavedali o potrebi slovenske šole v mestu Trstu! „Ei.“

Gosp. Zavadlava, deželnega šolskega nadzornika v Dalmaciji, je napadel nekdo te dni v Spljetu na morskem obrežju, ko se je vračal s tamkajšnjim gimnazijskim ravnateljem. Napadalec je udaril g. Zavadlava, po čemur je zbežal.

Nemčurska predranost v Ljubljani. — Nemcem raste greben v Ljubljani. V soboto po noči so napadli in pobili na tla v „Zvezdi“ pred kazino dva slovenska visokosolca. Eden je na glavi, drugi na roki ranjen. Neka ženska je pri tem kričala, da naj ju

pobijejo ter je enega celo v trebuh sunila. Do tega pa je prišlo tako-le: Omenjena slov. visokosolca sta šla po Dunajski cesti proti postji, kar pridrdra tik trotorja za njima neki nemčur. Ta dva sta velela, naj vozi po sredi, ali nemčur ju je začel zmerjati z „windische Lausbuben“. Visokosolca sta pozvala stražnika, da mu pove ime. Na to sta šla dalje. Ko sta se vracala, pa so ju napadli „Zvezdi“.

Čuje se tudi se o drugih napadih Slovencev od strani Nemcev.

Vrhunec nemčurske nesramnosti. — Pod tem naslovom priobčuje celjska „Domovina“ notico, v kateri pozivlja tudi liste, da seznanijo čitatelje z neko cvetko z nemškutarskih gredic.

Nedavno temu je šla v Celju rakom zvižgat neka tvrdka — last tistega glasovitega Pollantza, ki se je vsikdar odlikoval z ovadustvom na škodo slovenskih tvrdk. — Tako daleč je segala predrznost tega človeka, da je sroj čas plačeval celjske barabe, da so hodili po slovenskih specerijskih trgovinah v Celju zahtevati žganja v ta namen, da jih je potem mogel ovajati na finančni oblasti. Ta Pollanetz je bil tudi eden aranžerjev znanih celjskih napadov na češke goste in zlasti na slovenskega učitelja Gostinčarja.

Sedaj pa potuje ta Pollanetz kakor zastopnik večih tržaskih tvrdk s specerijskim blagom po naših slovenskih tleh in je celo tako drzen, da si upa k znanim odločno narodnim trgovcem!

„Domovina“ pozivlja trgovce, naj od potovalcev tržaskih tvrdk pred vsem zahtevajo legitimacije, da bodo vedeli, s kom imajo posla!

Hrvatska. — V Zagorju se ponavljajo nemiri dan na dan. V Bednji je bil 10. t. m. krvav izgrede. Ob 4. uri popol. zbralo se je pred cerkvijo kakih 300 ljudi. Pripeljali so s seboj Madjarone, ki naj bi bili prisegli, da ne bodo več glasovali z vlado. Ker niso imeli križa, so hoteli iti ponj v cerkev, a med tem je prišlo pet orožnikov, ki so pozvali narod, naj se razide, češ, da nihče ne pojde po križ. Kmetje niso tega verjeli in so pritisnili proti cerkvi. Na to so orožniki vstrelili. Trije kmetje so bili težko ranjeni — eden izmed teh je že umrl — osem pa je lahko ranjenih. Dne 12. t. m. je bil v Ivanu, v Bednici in v Jerovcu pravi ustanek. V Kelemenu v varaždinskem okraju, so kmetje kupili dve hrvatski zastavi, kateri naj bi bil posvetil neki tuji duhovnik, ker je domači župnik Madjaron. Na ti zastavi bi morali prisesti Madjaroni, a vojaštvo prepreči to. V Belcu pri Zlataru so kmetje naskočili hišo varaždinskega posestnika Aleksandra Plachteja in jo popolnoma demolirali. Iz Kelemena se poroča, da je vojaštvo streljalo na narod. Koliko je mrtvih in ranjenih, se se ne ve. Iz Bednje se javlja, da so bili tam ranjeni Ivan Bosak iz Sasa št. 10, Jurij Capek iz Vel. Gorenjce in Avgust Hramič iz Bednje.

Ustreljen je bil Štefan Sedlarič. Lahko ranjenih je 15 oseb.

Nazadovanje angleškega naroda. — Zadnje dni je bilo v angleški gospodski zbornici razprava o fizičnih razmerah angleškega naroda. Ta razprava je imela presenetljiv uspeh. Pokazala je namreč, da je angleški narod začel degenerirati. Riponski škof je dokazal, da mora pri sedanjih razmerah v 18 letih ponehati naraščanje naroda. Danes je že 1,100.000 otrok manj, kakor bi jih moralo biti v normalnih razmerah. Samo v Londonu je 26000 manj, kakor bi jih moralo biti. Vojvoda Devonshire je ta dokaz še podprl z vsakovrstnimi drugimi podatki. Zanimivo je, da to krčenje števila otrok ni posledica kakega v rodbinah navadnega sistema kakor na Francoskem, nego fizične degeneracije naroda, največ vsled alkoholizma.

O svetovnoznanelem tenoristu Slovenceu Navalu (Pogačniku) priobčil je v zadnji „Musik-Woche“ znani kritik prof. Martin Krause jako laskavo oceno. Naval je bil namreč vabjen sodelovati pri takozvanih cesarskih igrah (Kaiserspielen) v Wiesbadenu. Nastopil je v Roedelieu-jevi operi „Bela žena“. Krause piše: V „beli ženi“ je bilo slušalcu na radost spoznati resničnega umetniškega pevca tenorista Navalu. Nobena beseda hvale ni previsoka za njegovo pevsko delo kot George Brown. Tako popolnega ravnanja z mezza-voce se nismo čuli od Wachtlovih časov sem. Nikjer ne kaže razvada tremoliranja vtisa, ki ga napravljva čarobni način njegovega pevanja. To so glasi, ki polnijo uho z blagoglasjem, ki laskajo čutom in poslušalcu vtisnejo prepričanje, da mora umetnost v petju vendar le biti dar z nebes...

Telefonska zveza na Gorenjskem. — C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo je izdelalo načrt, po katerem bi se ob progi državne železnice najvažnejši kraji pritegnili v interurbanski telefonski promet in bi se telefonske naprave vpeljale v poštne uradilnice v Trbižu, Beli peči, Mojstrani, na Jesenicah, v Javorniku, Lescah, Radovljici, Podnartu, Kranju in Ljubljani. Pri morebitni vpeljavi v v Trbižu, Skofji Loki in na Bledu bi bilo treba napraviti stranske zveze. Troški za vnanjo napravo bi znašali okrog 124.000 K in bi imele k tem stroškom prispevati prizadete občine 30% prispevek v znesku 33.000 kron.

V Dekanlu so izvolili županom g. Iv. Pavliča, posestnika v Črnenkalu. S tem je menda postavljen konec homalijam v obsirni dekanski občini.

Razne vesti. — Trg Mavte na Koroskem v Ziljski dolini je pogorel. Mavte štejejo 700 prebivalcev. Škoda velika. — V Gradcu sta se vstrelili precej premožni sestri Ana in Karolina Weislein, stari okoli 40 let, radi neozdravljive želodčne bolezn. — Ruska carska dvojica bo polovala v Rim meseca oktobra. Zadržek potovanju so bili dogodki na Balkanu. — V Kopošvaru so aretirali

21-letnega kmetijskega fanta Stefana Tota, ker je izkopaval mrliča ter rezal z njih meso. — Andr. Vandervlast iz Pasana je star 38 let pa je oče 10 otrok. Te dni je dobil zopet dvojčke. Dosti blagoslova! — Med delavci v plavžih v Vitkovicu pri Moravski Ostrovi je nastal štrajk. V štrajku je nad 1300 delavcev. — V Trstu se je hotel usmrtiti 24-letni Ivan S., ker mu ljubica, s katero ima 8 mesecev staro nezaronsko dete, ni hotela ugoditi zahtevi, da naj njemu izroči dete. Izpil je iz stekleničice zveplene kisline. Poklicali so zdravnika, ki mu je dal prvo pomoč, potem so ga prenesli v bolnišnico.

Wilhelmov oblič.

Ta oblič, ki se izdeluje izključno le v lekarni

Frana Wilhelma

c. kr. dvornega zala, rateljja v Neunkirchen, Spodnje Avstrije.

se rabi z dobrim uspehom v vsakem slučaju, ko se sploh rabi kak oblič. Posebno koristen pa je pri starih neveljavnih bolečinah, kakor pri kurjih obeh, roženici itd. Dotično bolno mesto se očisti, potem se oblič namaže na kos tofeta ali usnja in se nanje položi. Cena zavitku 50 v. 12 zavitkov 7 k. 50, 50 zavitkov 30 k. V znak pristnosti je na omotu grb občine trga Neunkirchen (devet cerkva).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.

Odlikovana mizarska in strgarska delavnica.

Anton Črnigoj

(društvenik „Mizarske zadruge“)

v Gorici, Tržaška ulica št. 18.

Priporoča svoje mizarske izdelke vseh slogov, in za vsaki stan. Izdeluje tudi vsakovrstne strgarske izdelke točno po naročilu. Vsa naročila preskrbi v najkrajšem času po zmernih cenah.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska občinska zadruga“

nanih na kupe, tako velikih kakor hiše, ter cela skladišča kamenitih krogelj, zloženih v piramide; dalje pokopališča, bolnišnica in vkladališča. Na strani poleg umetnega ribnika, ležečega na sredi, je stalo krepko zidovje „templac“, to je velikega vkladališča z jestvinami za najemnike in služabnike. Pod južnim nasipom so bili hlevi za vitežke in velikega mojstra izbrane konje. Dalje so bili šotori za oroženosce in za najete vojake, na nasprotni strani četverkotnika pa stanovanja za razne križarske mojstre in uradnike, potem skladišča, kašče, pekarnice, velika orožnica, ječe in stara puškarna; vsako poslopje je bilo tako čvrsto in zavarovano, da se je v vsakem bilo moči braniti kakor v trdnjavi. Vse to je bilo obkoljeno z visokim zidom in dobro utrjeno, za obzidjem je bil jarek, za jarkom venec ogromnih palisad, za njimi na zapadu pa je tekla žoltna Nogat, med tem ko se je na severu in vzhodu lesketala voda velikega ribnika, na jugu pa sta štrlela kvišku Srednja in Visoka trdnjava.

Z jedno besedo: strašno gnezdo, v katerem je tičala neizprosna moč in v kateri sta se bili združili dve takrat največji znani moči: moč duhovnika in moč meča. Kdor se je uprl jedni moči, tega je zdrobila druga. Kdor je vzdignil proti njim roko, proti temu je nastal krič po vseh krščanskih deželah, češ, da jo je dvignil proti križu.

Vrhu tega so mu tudi vitezi od vseh strani prihajali na pomoč. To gnezdo je bilo vedno prenapolneno raznih rokodelcev in oboroženih ljudi; v njem je vrelo neprestano kakor v čebelnjaku. Pred stavbami, po hodnikih, na dvoriščih, povsod je bil hrup in trušč, kakor na sejmu. Odmev je raznašal udarce kladiv, ropot mlinov, razgetanje konj, žvenket orožja, glasove tromb in bobnov, klice in povelja.

Na dvoriščih si slišal vse jezike sveta; tu si

srečal vojake vseh narodov; videl si angleške lokostrelce, ki nikdar niso zgrešili cilja, kateri so na sto korakov pogodili goloba in katerih pušice so prebijale bojne oklepe takc lahko, kot kako navadno sukno, ter grozne švicarske pešce, ki so se borili z dvoreznimi meči, ter nenavadno močne, toda nenasitne Dance; viteze francoske, pripravljene enako k smehu kakor k prepiru, kratkobesedno toda ponosno špansko plemstvo, sijajne italijanske viteze, ki so bili najgibčnejši borilci, oblečeni v svilo in žamet v miru, v boju pa so imeli na sebi beneške, milanske in florentinske oklepe, viteze burgundske, frigijske in končno Nemce iz vseh nemških dežel. Med njimi pa so se vili „beli plašči“ kot njih vrhovni gospodarji.

„Hiša polna zlata,“ to je posebna sobana pri Visoki trdnjavi poleg stanovanja velikega mojstra, polna denarja in dragocenih kovin, je dovoljevala križarskemu redu primerno sprejemati goste, kakor tudi trume najetih vojakov, katere so pošiljali od tod v boj, ali v razna mesta na razpolago svojim komturjem in starostam. Tako je bilo tu s silo meča in z duhovsko močjo združeno neizmerno bogastvo, ob enem pa tudi železna disciplina, kakoršne ni bilo v drugih mestih, ki pa se je vzdržala v samem Marburgu. Semkaj so dohajali tudi sami vladarji, da se borijo s pagani in da dobe denarja, ter najslavnejši vitezi, da se nauče bojne umetnosti, kajti na celem svetu se nihče ni znal bojevati tako, kakor so se bojevali Križarji. Ko je nekoč ta red dospel v ta kraj, ni imel razun najbližnje okolice in nekoliko gradičev, ki mu jih je daroval lahkomisljen poljski kralj, niti pedi zemlje, sedaj pa je vladal nad velikim prostranstvom, večjim nego marsikatera kraljevina, polnim krasnih mest in nepremagljivih gradov. Vladal in nadzoroval je svoje imetje nalik pajku, ki prede mrežo,

od katere drži vse niti v svoji oblasti. Odtod, s te Visoke trdnjave, od velikega mojstra in „belih plaščev“ so raznašali glasniki povelja na vse strani: lenskemu plemstvu, mestnim svetovalcem in starostam, kapitanom najetih vojsk; kar je tu izmislila križarska misel in volja, to je takoj izvršilo na stotine in tisoče železnih pestij. Semkaj se je stekal denar od vseh strani, semkaj je dohajal ves davek in dohodki, semkaj ves živč in hrana; odtod so se končno stegale grabežljive roke po vseh sosednjih deželah in narodih.

Številni pruski, litevsko narečje govoreči narodi so bili že zbrisani s površja zemlje. Litva je že davno čutila na sebi železno križarsko nogo, ki jej je tlačila prsi tako grozno, da jej je pri vsakem vzdihljaju kri pritekla iz srca, in Poljska, dasi je zmagala v grozni vojni pod Plovcem, je vendar izgubila za časa vladanja kralja Laketka vse svoje pokrajine na levem obrežju Visle, skupno z Gdanskim, Tezevom, Gnievom in Svečjem. Vitežki red inflantski je stegal svoje roke po ruski zemlji in oba ta reda sta prodirala kot prvi veliki val nemškega morja ter zalivala čimdalje širje in širje slovansko zemljo.

Toda solnce križarsko-nemške pohlepnosti je nakrat zatemnelo. Litva je sprejela krst iz poljskih rok in prestol krakovski je dobil ob enem z roko prekrasne kraljice Jagiello. S tem križarski red kajpada ni zgubil niti jedne pedi zemlje, niti jednega gradu, toda čutil je, da je proti njegovi moči vstala druga moč, vrhu tega pa je red zgubil vzrok ostati še na dalje v Frusiji. Ko je bila Litva krščena, bi se imel red vrniti v Palestino, da ondi čuva popotnike, obiskujoče svetč deželo. Toda vrniti se... to bi pomenilo: odreči se bogastva, oblasti, moči, gospodarstva, mest, dežel in celih kraljestev. In sedaj se je začel križarski red vzhajati od strahu in besnote, prazno tako, kakor se zvija divji mrjasec, kadar ga prebode sulica. (Dalje pride.)

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 23. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posejla: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %, s 1/2 % uradnino. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K=129.026. — Hranilne vloge 1.479.006-70. — Posojila 1.443.030-10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 68.050,90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Rimske toplice v Tržiču

(Montalcone)

in blatne kopelji

prporočane po najboljših zdravniških proti bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskim boleznim itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birnance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

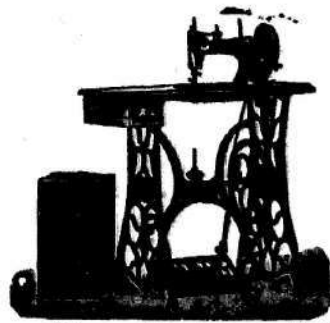

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzore. Cene zmerne. Postrežba počena.

Pfaff-ovi šivalni stroji

se najbolj.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno nihi ne vo kaj je šivalni stroj, in še ne ve tako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res Pfaffovi šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s Pfaffovim.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno. Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene. Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravi za umetno vezenje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno. Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati Pfaffove šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio št. 1 SAUNIG & DEKLEVA.

Popravilnica šivalnih strojev, dvokeles Nauska ulica 14.

Trgovci s sadjem pozor!

Kmetijska podružnica v Št. Vidu nad Vipavo vljudno vabi p. n. gg. trgovce s sadjem, naj pridejo nakupit njih potrebnostino marelic v Št. Vid, Ložice in Podrago. Blaga je dosti in lepega na razpolago. Na morabitna vprašanja odgovarja in daje vsakoršna pojasnila

A. Žvanut,

načelnik kmetijske podružnice.

Št. 342.

Dražbeni oklic.

Podpisano županstvo odda dne 20. t. m. v obč. pisarnici zidanje nove obč. hiše (obč. dom.) na ponudbeni dražbi od 11.—12. ure (dopold.) Ponudniki naj vlagajo svoje postavno kolekovane ponudbe opremljene z 10 % varščino na tuk. županstvo.

Načrti in pogoji se lahko ogledajo v tuk. pisarnici.

Županstvo v Št. Andrežu,

2. junija 1903.

Župan: Andr. Lutman.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikaličnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštnine preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša Most št. 249. — (Češko).

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohlštva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohlštva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanjo trgovino pohlštva tvrde Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bodemo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanja, proje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Kožni venel. — Mašne užitke.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih in v trgovih ter na deželi. 2 35-8

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakozni slovanško-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslednja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občekoristne namene.

Dobi se povsod:

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: Humbert Bozzini -- Gorica.